

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ručitel či spoludlužník zjištění úpadku nezabrání

Ke zjištění úpadku dlužníka dochází v jednoduchosti za situace, kdy má dluhy, na jejichž úhradu nemá dostatek peněz ani nedisponuje jiným majetkem, který by mohl k uspokojení dluhů relativně rychle využít. V praxi se ovšem poměrně často stává, že ty samé dluhy lze teoreticky vymáhat též na dalších osobách, ať již jde například o spoludlužníka či ručitele. Může však taková osoba, resp. její majetek, je-li dostatečně hodnotný, zachránit dlužníka od zjištění úpadku?

Mališ Nevřkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

Úpadek dlužníka

Dlužník je dle ustanovení § 3 IZ v úpadku, jestliže má (i) **více věřitelů**, (ii) **peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti** a (iii) tyto **závazky není schopen plnit**, což se zkráceně označuje jako platební neschopnost.

Má se přitom za to, že dlužník **není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže** (i) zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo (ii) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo (iii) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo (iv) nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1 IZ, kterou mu uložil insolvenční soud.

U dlužníka, který je právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou, navíc platí, že je v úpadku i tehdy, je-li předlužen. O **předlužení** se jedná, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku se přihlíží také k další správě jeho majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat.

Vyvrácení domněnky platební neschopnosti

Naplnění domněnky dlužníkovy neschopnosti platit své splatné závazky však neznamená, že dlužník by již neměl možnost rozhodnutí o zjištění svého úpadku zvrátit. Jedná se totiž o vyvratitelnou domněnku, přičemž **na dlužníka přechází povinnost tvrzení a důkazní povinnost ohledně skutečnosti, že k úhradě svých splatných závazků schopen je**. Dlužník vyvrátí domněnku své platební neschopnosti ve smyslu § 3 odst. 2 IZ, jakmile v insolvenčním řízení osvědčí nebo prokáže schopnost uhradit všechny splatné závazky těch věřitelů, jež má insolvenční soud pro účely rozhodnutí o věřitelském insolvenčním návrhu za osvědčené (doložené).

Schopnost dlužníka uhradit splatné závazky se přitom posuzuje nejen podle výše částek, s nimiž dlužník aktuálně disponuje (hotovost nebo zůstatek na bankovním účtu dlužníka), ale také podle **jiného majetku dlužníka** (movitých a nemovitých věcí, pohledávek a jiných majetkových hodnot).

Teprve tehdy, **není-li dlužník schopen jej využít k úhradě** v insolvenčním řízení osvědčených splatných závazků, nepřihlíží se k němu při úvaze o tom, zda je dlužník v platební neschopnosti. Jinými slovy tedy platí, že dlužník se ubrání zjištění úpadku i tím, že prokáže, že **má jiný majetek, který je schopen rychle zpeněžit a získané prostředky použít na úhradu svých závazků.**

Domněnka platební neschopnosti vs. majetek třetích osob

Nejvyšší soud ČR pak ve svém rozhodnutí ve věci sen. zn. 29 NSČR 124/2015 ze dne 31. července 2017 posuzoval **dosud výslovně neřešenou právní otázku**, zda při zkoumání úpadku dlužníka ve formě platební neschopnosti **lze pro účely posouzení, zda dlužník je schopen plnit své splatné závazky, zohlednit, že tyto závazky jsou zajištěny majetkem ve vlastnictví třetích osob.**

Dlužník se totiž v daném případě pokoušel zvrátit zjištění úpadku argumentací, že osoba, která poskytla zajištění dlužníkovy závazku svými nemovitostmi, disponuje dostatečným majetkem k tomu, aby spolu s majetkem dlužníka sloužil k uspokojení jeho závazků.

Tuto argumentaci však Nejvyšší soud ČR nepovažoval za relevantní, když konstatoval, že to, **zda splatná pohledávka dlužníkovy věřitele je zajištěna majetkem ve vlastnictví třetí osoby** (osoby odlišné od dlužníka), např. z titulu ručení (ve všech jeho formách) nebo z titulu zástavního práva (vázanoucího na majetku třetí osoby), **nemá žádnou vypovídací hodnotu ohledně schopnosti dlužníka samotného tyto své závazky splatit.** Dlužník totiž není osobou, jež by bez dalšího (jen proto, že pohledávka věřitele je zajištěna majetkem ve vlastnictví třetí osoby) mohla s majetkem ve vlastnictví třetí osoby disponovat tak, že z něj uhradí (bude schopen uhradit) svůj dluh vůči věřiteli. Obdobně to platí i pro osoby, jež jsou (vůči věřiteli dlužníka) v postavení dlužníkových spoludlužníků.

Jinými slovy tedy platí, že i když jsou dlužníkovy dluhy zajištěny majetkem třetích osob, s jehož využitím by mohly být (a nejspíše také budou) uspokojeny pohledávky za dlužníkem, nelze tím vyvrátit domněnku o dlužníkově platební neschopnosti. **Jakkoli by tedy byl dlužníkův ručitel či spoludlužník bonitní, pokud sám dlužník nedisponuje dostatečným majetkem, zjištění úpadku se nevyhne.**

JUDr. Jakub Celerýn,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)